

СЕКЦІЯ І

Стан і розвиток бухгалтерського обліку, як науки та практичної діяльності

УДК 657:631.11

Верушкін Олексій

*студент гр. ОА 16мс спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Фатенок-Ткачук А. О., к.е.н.,
доцент кафедри обліку і аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ТА ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТВАРИННИЦТВА

Не зважаючи на недосконалу інвестиційну підтримку фермерських господарств, не значне податкове стимулювання сільського господарства, інтерес до його розвитку зростає. Згідно статистичних даних відбувається збільшення збуту сільськогосподарської продукції тваринництва на 12%, рослинництва 7 % рік протягом останніх п'яти років. Вихід на зовнішні ринки капіталу та збуту продукції стимулює агрокомпанії переходити на міжнародні стандарти фінансової звітності, застосування яких має свої особливості.

Сільське господарство є особливою сферою виробничої діяльності, оскільки в процесі виготовлення готової продукції, поряд з фінансовими, матеріально - технічними та трудовими ресурсами, використовуються ще й природні ресурси: земля та живі організми [1].

Згідно П(с)БО 30 Біологічні активи (БА) - це тварина або рослина яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [2].

Біологічні активи тваринництва складають особливу групу оборотних активів.

Біологічні активи тваринництва включають:

- Довгострокові біологічні активи - продуктивні тварини основного стада, а саме: корови, свиноматки, вівці тощо та робоча худоба;
- поточні біологічні активи - молодняк великої рогатої худоби, свині, вівці на вирощуванні; ВРХ, свині, вівці на відгодівлі; птиця, звірі та сім'ї бджіл; тварини передані громадянам на вирощування або прийняті від населення для реалізації;
- додаткові біологічні активи - приплід та приріст живої маси біологічних активів. Такі активи належать до поточних біологічних активів тваринництва;
- сільськогосподарська продукція у вигляді побічного продукту (корови - молоко та гній; вівці - вовна та гній, бджоли - мед, віск, маточне молочко тощо).

До особливостей обліку біологічних активів тваринництва відносять:

- придбання додаткових біологічних активів для формування основного стада потрібно обліковувати за справедливою вартістю або первісною вартістю, якщо підприємство є платником податку на прибуток;
- на дату проміжного та річного балансу потрібно провести переоцінку вартості до рівня справедливої, зменшеної на очікувані витрати в місці продажу та показати різницю у складі інших операційних доходів (витрат);

- додаткові біологічні активи, які оцінили за первісною вартістю, слід амортизовувати та обліковувати за правилами П(С)БО 7 «Основні засоби» [3];

- біологічні активи, які утримують на вирощуванні у складі поточних біологічних активів, переводять до складу довгострокових біологічних активів з урахуванням вимог Методичних рекомендацій № 73: [4]

- молодняк ВРХ, свиней, овець минулого року народження, молодняк кролів і птиці - за живою масою та її собівартістю, яка дорівнює справедливій вартості на останню дату і за якою їх відображають в обліку на дату переведення;

- тварини основного стада, а також жеребці, кобили та мерини - за балансовою вартістю на дату переведення;

- ягнята, козлята народження звітного року - за відлучення від маток дооцінюють на 50% справедливої вартості за вирахуванням очікуваних витрат у місці продажу;

- молодняк звірів усіх видів - за собівартістю на останню дату балансу і за якою їх відображають в обліку на дату переведення.

- операції продажу та ліквідації довгострокових біологічних активів відображають з урахуванням методу оцінки (за справедливою або первісною вартістю), а саме: на рахунках обліку доходів/витрат для необоротних активів для довгострокових біологічних активів, які оцінили за первісною вартістю та рахунках обліку доходів/витрат для готової продукції для довгострокових біологічних активів, які оцінили за справедливою вартістю.

Здійснення оцінки об'єктів біологічних активів є однією із найважливіших передумов формування достовірної та релевантної інформації системою бухгалтерського обліку, необхідної для управління сільськогосподарськими підприємствами

Необхідно зазначити, що в П(С)БО 30 «Біологічні активи» порядок оцінки біологічних активів описаний вкрай стисло, тому про окремі аспекти оцінки можна більш детально дізнатися з Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів № 1315 [5].

Без ефективної організації обліку біологічних активів та продукції сільського господарства передусім не вдається досягти таких важливих завдань, як підвищення ефективності виробництва та збільшення прибутку, що в умовах ринку має велике значення. На сьогодні законодавчо-нормативна база стає застарілою та потребує певних коригувань як у міжнародному так і національному просторі. Особливо це стосується питань вибору методу оцінки біологічної активів, від якого певною мірою залежить фінансовий результат діяльності.

Список використаних джерел

1. Писаренко Л.П. Поточні біологічні активи як об'єкт обліку та аналізу [Електронний ресурс] / Л.П. Писаренко. – Режим доступу: <http://intkonf.org>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Наказ Міністерства фінансів України № 790 від 18 лист. 2005 р.] : за станом на 17.11.2013 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1456-05>

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 27.04.2000р. N92 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

4. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах [Наказ Міністерства аграрної політики України 21.02.2008 N 73] [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0073555-08>

5. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах [Наказ Міністерства аграрної політики України 21.02.2008 N 73] [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v1315201-06/ed20071214/conv>